

tær Henseende interessant Stat ved Østersøen. Det er det, som efter vor fulde Overbevisning er den sikre Vej til at drage Danmark ind i en Krig og sætte Resten af Landet overstyr. Naar vi derfor modsætte os Københavns Befæstning, er det ikke af storpolitiske Grunde, vi modsætte os den af Fædrelandskærlighed, fordi vi efter alt, hvad der er sket, og efter alt, hvad der er oplyst, og efter den Debat, der nu i en Række af Aar er ført, ere fuldstændig paa det rene med, at dermed er Landets Dødsdom fældet, og den ville vi ikke være med til at fælde.“ Det er skarpe Udtalelser, der vise, hvorledes Venstre den Gang tog Standpunkt mod Københavns Befæstning — ikke fordi det var Højre, der gjorde det, og ikke udelukkende af Bekostningshensyn, men af Hensyn til den Fare, en saadan Fæstning vil rumme for vort Land. — Den 15. Oktober 1889, altsaa 4 Aar efter den Tid, talte Grev Holstein-Ledreborg ligeledes som Ordfører for Venstre — det var ved Finanslovens første Behandling — og han skærpede da sine Udtalelser for 4 Aar siden. Han udtalte sig saaledes: „Hele den Konflikt, der for Tiden sætter Sindene i Bevægelse her i Landet, ... bæres væsentlig af Militarismen. Det er den virkelige Drivfjeder, som holder den oppe, og som holder Masserne sammen.“ Man vil lægge Mærke til, at Venstres Ordfører her vil konstatere, at den mægtige Folkebevægelse, som den Gang var oppe omkring i Befolkningen, væsentlig blev holdt sammen og blev baaren oppe af Venstres Modstand mod Militarismen. Dette beviser ogsaa, hvad jeg før sagde, at denne Befolkning, som særlig har sluttet sig sammen til Kamp mod Militarismen, ogsaa har et Krav paa, at denne Militarisme bliver bekæmpet nu, da Venstre er kommet til Magten. Grev Holstein fortsætter: „Pengene til yderligere militære Foranstaltninger — — — kastes ud af Vinduet paa en Maade, der er til Ødelæggelse for Landet. Baade Hær, Flaade og Befæstning ere i Virkeligheden ikke Forsvarsmidler, men det er Vaaben, der vil bringe Udlandet til i Tilfælde af en politisk Konflikt, at forlange vor Indblanding og i fornødent Fald tvinge os dertil, og dermed er det i Virkeligheden Foranstaltninger, der aabne Udsigt til Landets Undergang“. Der tager Venstres Ordfører ikke specielt Sigte paa Københavns Befæstning, men paa vore militære Foranstaltninger i det hele taget, og han paaviser, at den Fremgangsmaade, der blev brugt baade med Hensyn til Hær,

Flaade og Befæstning, var af den Natur, at de vilde aabne Vejen og Udsigten til Landets Undergang.

Dette Standpunkt, som Venstre saaledes indtog gennem sin Ordfører, har det indtaget ogsaa i de følgende Aar. Jeg skal tillade mig meget kort at anføre forskellige Udtalelser siden den Tid, der vise, at Venstre fremdeles vedkender sig, hvad der den Gang blev udtalt paa Venstres Vegne. I 1893 — den 18de Oktober — udtalte det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Anders Nielsen) under Behandlingen af Tillæg til Lov om Hærens Ordning, hvad jeg straks skal citere. Venstre var den Gang ikke mere det samlede Venstre fra tidligere Tid, idet der allerede den Gang var Moderate, som vare glædede ud fra Venstre. Det var altsaa paa det radikale Venstres Vegne, det nævnte ærede Medlem talte, da han foreslog, at man skulde nægte dette Forslag om Tillæg til Lov om Hærens Ordning Overgang til 2den Behandling, fordi det indbefattede eller hvilede paa Københavns Befæstning som Forudsætning, og han tilføjede: „Hvis vi havde Ret fra Venstres Side tidligere i, at Københavns Befæstning var saa vel i militær og finansiel, som ogsaa i politisk Henseende, en Ulykke for vort Land, saa maa vi vel ogsaa nu have Ret deri“. Altsaa det ærede Medlem, som talte paa Venstres Vegne, stod ganske paa det samme Standpunkt, som Venstres Ordfører tidligere havde indtaget. Den ærede Kultusminister — det ærede Medlem af Folketinget for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds — som den Gang stod i Oppositionen, talte den 1ste April 1894 under Finanslovens behandling og stillede sig paa det samme Standpunkt. Der forelaa en Indstilling fra Fællesudvalget angaaende Finansloven. Det var efter Forliget, og Fællesudvalgets Indstilling, som var tiltraadt af de Moderate og Højre, vilde naturligvis blive vedtaget. Men Venstre protesterede skarpt derimod. Som Medlem af Tinget udtalte den ærede Kultusminister sig om Indstillingen. Han anbefalede at stemme imod den, fordi Indstillingen „anerkendte det Arbejde, Ministeriet har udført, da det egenmægtigt, mod Folkets Villie og mod Lov og Ret, anlagde Københavns Befæstning“. Som Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds udtalte Ministeren den 17. Januar 1895, hvad jeg straks skal citere. Venstre var den Gang endnu i Mindretal efter Forliget og havde stillet en Række Forslag paa Finansloven til Nedsættelse af de militære Udgifter. De nævnte Ud-